

Asia: VN/5875/2019

Lausuntopyyntö saamelaiskäräjälain muutosta valmistellun toimikunnan mietinnöstä

Lausunnonantajan lausunto

1 luku Yleiset säännökset (pois lukien 3 §)

-

3 § Oikeus tulla merkityksi vaaliluetteloon

Peltojärven lapinkylä ry. hallituksen kokouksen 3.8.2021 päätöksellä päätetty lausua seuraavaa. Peltojärvi on vanhimpia lapinkylä alueella. Peltojärven lapinkylä ry. jatkaa vanhan Peltojärven siidan eli lapinkylän perinnettä vanhassa Tornion lapissa. Peltojärven lapinkylän asukkaat ovat asuttaneet Peltojärven eli Itä-Enontekiön aluetta niin kauan kuin asiakirjoista voi todistaa ja kauemmin, yli viisisataa vuotta. Peltojärven lapinkylä vastustaa 3 § pykälään ehdotettuja muutoksia. Vastustamme kohdan kaksi poistamista. Aikoinaan saamelaiskäräjälakia tehdessä haluttiin turvata niiden saamelaisten oikeudet, joilla ei ole todistuksia kielikriteeristä. Pidämme siksi kohdan kaksi säilyttämistä tärkeänä. Vaarana on, että jos kielikriteeri on ainoa kriteeri, niin saamelaisille tärkeitä ikiaikaisia oikeuksia poljetaan. Peltojärven lapinkylän alueen saamelaisille on tärkeää, että meillä on yhtäläiset oikeudet omaan kulttuuriimme, elintapaamme ja elinkeinoihin. Siksi saamelaiskäräjälain suoma tuki ja oikeusturva on tärkeää. Peltojärven lapinkylän alueen saamelaiset ovat pöyristyneitä tästä olemassaolevasta lakiehdotuksesta, joka sisältää ehdotuksen poistaa saamelaisia vaaliluettelosta. Se on ihmisoikeuksiamme loukkaavaa. Haluamme säilyttää yhtäläiset oikeudet asioihimme ja emme halua, että oikeuksiamme sorretaan. Toivomme, että perustuslaki turvaisi tässä asiassa siten, että oikeuksiamme ja omaisuuttamme ei voi viedä. Meillä on todistettavat asiakirjat siitä, että edustamme alueen vanhimpia saamelaisia ja meillä on näiden saamelaisten oikeudet. Emme pidä siitä, että asia on konfliktoitunut, sillä tarkoituksemme ja halumme ei ole riidellä asioista. Olemme kokeneet tämän asian tärkeänä ja tässäkin tilanteessa pidämme erittäin tärkeänä lausua asiasta ja että asiamme tuodaan esiin siinä valossa kuin me itse sen näemme. Tuemme oikeustieteen tohtori Juha Joonan eriävää mielipidettä ja esitettyjä tosiseikkoja tässä asiassa.

2 luku Saamelaiskäräjien tehtävät (5-8 §)

-

9 § Yhteistoiminta- ja neuvotteluelvoite sekä 9 b § Menettely yhteistoiminnassa ja neuvotteluissa

-

9 a § Saamelaisten oikeuksien huomioiminen viranomaisten ja muiden julkisia hallintotehtäviä hoitavien toiminnassa

-

3 luku Toimikausi, toimielimet ja toiminta

-

3 a luku Kirjanpito ja tilintarkastus

-

4 luku Saamelaiskäräjien vaalit

-

5 luku Muutoksenhaku vaaliluetteloa koskevissa asioissa

Emme pidä ehdotettua muutoksenhakulautakuntaa luotettavana toimielimenä. Pidämme tärkeänä, että itseidentifikaatio on tärkein kriteeri. Norjassa on hyvä malli, jota täytyisi vaalia myös Suomessa.

6 luku Erinäiset säännökset

-

Rikoslain 40 luvun 11 §

-

Muita huomioita

Käynnissä olevan sovinto- ja totuuskomitean työn takia nyt ei ole sopiva aika muuttaa lakia niiltä osin, jotka koskevat saamelaisten oikeuksia. Sovinto- ja totuuskomitean työn pitäisi olla laajaa ja selvittää myös lapinkylien saamelaisten tilanteen. Vetoamme päättäjiin, että oikeuksiamme kohdellaan tasavertaisesti Suomessa, alkuperäiskansojen kansainvälisiä oikeuksia kunnioittaen.

Onni Niemelä
Peltojärven lapinkylä/Bealdojávrrri siida